

שנים רבות ייצג את ענף החלב בישראל בפדרציה הבינלאומית לענף החלב (IDF) ובאירגונים נוספים. חברי הועדה הודו לפריץ פולק על פעלו רב-השנים ועל תרומתו לקידום הענף והעלו על נס את גישתו העניינית ורמתו המקצועית ואת יחסיו החבריים עם כל הבאים עמו במגע. לפריץ פולק, כה לחי!

הנהלת ה.מ.ב. התכנסה לשיבתה ביום 22.12.87. דניאל פרי פתח בסקירת הנושאים בהם עסקה ההתאחדות לאחרונה ואשר עשויים להיות מוכרעים בזמן הנראה לעין. בתחילת חודש דצמבר נחתם חוזה עם חברת "יעל" להקמת מערך התוכנה החדש של ההתאחדות. הצוות מטעם "יעל" בראשותו של אורי מלצר התחיל את עבודתו ב-6.12.81, כאשר מלווים אותו עדי ופיחו. עד סוף דצמבר מקווים לדעת את לוח הזמנים ושלבי ההינתקות מחיל"ן. החוזה לאספקת החומרה נחתם עם חברת דיגיטל והציוד הדרוש הוזמן ואמור להגיע לקראת חודש אפריל. יש הבטחה מחברת

הועדה לממשק חליבה נתכנסה לשיבתה ביום 21.12.87, בה מסר עזרא שושני מידע מפורט אודות סיוור בקנדה, ארה"ב וכמה מארצות אירופה. במיוחד התעכב על שני הכנסים הבינלאומיים בהם השתתף, בכנס הדן בדלקות עטין (קנדה) ובכנס שהתקיים בעיר וכניגן אשר בהולנד, שעסק באוטומציה ברפת. דיווחים מפורטים משני כנסים אלה הופיעו ועוד יופיעו על גבי "משק הבקר והחלב".

כמו כן, הועדה דנה בבעיות הנובעות משעות חליבה ותנאי עבודת החולבים הלא נוחים. היות ונושאי הדיון חרגו מעבר לסמכויות ו. ממשק החליבה בתור ועדה מקצועית, סוכם להעביר את כל הנושא לדיון במסגרת הועדה הטכנית לשם גיבוש המלצות, הן לעדר השיתופי והן לעדר המשפחתי.

לבסוף, הועדה נפרדה מאת החבר אינג' פריץ פולק, אשר פרש לגמלאות. כזכור, פריץ פולק היה פעיל באגף החלב של "תנובה" בתור טכנולוג ראשי ואחראי על מעבדות החלב, היה חבר הועדה לממשק חליבה של ה.מ.ב. ובמשך

אחרי מחלה ממושכת נפטר בגיל 75

הח' שמעון אופנהיימר ז"ל

לשעבר מזכיר התאחדות מגדלי בקר בישראל

לחנה, למשפחה ולקב' הזורע השתתפותנו בצערכם

ההתאחדות

דיגיטל להעמיד ציוד מתאים, גם אם הציוד שהוזמן יאחר להגיע.

יחידת המחשב תמוקם בביתן אהרון. לצורך מיקום המחשב והצוות המפעיל יירכש מבנה טרומי מתאים. במחצית ינואר תתקבל תשובתו של מושב ביתן אהרון על הארכת חוזה השימוש או אפשרות קניית השטח והמבנים שבו. המעבדה לבדיקות חלב משלימה את ההתארגנות לקליטת כל המשקים. לצורך השלמת ההתארגנות יש להוסיף למעבדה משרה וחצי.

הושלמה ההצטיידות במסופונים למבקרי החלב וכרגע כל מבקרי החלב, פרט לשלשה שעדיין לא הסתגלו לחידוש, מצויידים במסופון לקליטת נתוני הביקורת במשק.

נמסר על דיונים מתקדמים בקשר להעברת המעבדות האזוריות לבדיקות חלב למסגרת ארצית בניהול "החקלאית".

ב"החקלאית" עומדים לפני קבלת החלטה על חיוב המשקים עבור שימוש בתרופות ב־50% מערכן.

מנהל אגף החלב ב"תנובה", יוסלה יודוביץ, מסר על הנעשה בשטח הייצור והשיווק של חלב ותוצרתו.

ייצור: מעריכים שעד סוף מרץ רמת הייצור תהיה גבוהה ב־8% מזו של העונה המקבילה אשתקד. ייצור השנה הגיע ל־900 מיליון ליטר. עברנו את נקודת האיזון בין המצב הקיצי, שבו משחזרים חלב, למצב החורפי שבו משמרים חלב, חודש יותר מוקדם מאשר בשנה שעברה. בחודשי הקיץ היתה מגמה של עליה באחוז השומן בחלב הגולמי. **שיווק:** יש עליה של 25–30 אחוז בשיווק משקאות חלב, בעיקר במגזר הערבי ובשטחים. בתוצרת מוחמצת יש עליה קלה. **מלאים:** מלאי החמאה בעונת השפל של הייצור, שתוכנן ל־300 טון הגיע ל־1000 טון. נעשות פעולות להורדת המלאי ומקווים להשיג מחירים של בין 50–70 אחוז ממחיר המטרה. **השקעות:** יש צמצום בתכנית ההשקעות לשנה הקרובה. "תנובה" הקציבה רק 16 מיליון דולר, דבר שימנע את הקמת מערך הגבינות בטנאי

נוגה. בתל יוסף יושלם מערך הגבינות החדש. **חלבון:** "תנובה" תריץ בשנה הקרובה את מערך בדיקות החלבון למשקים.

מנהל מועצת החלב, אבשלום דולב, מסר בקשר לנעשה במועצה. הסובסידיה הגיעה ל־29% לצרכן ו־40% ליצרן. מתנהלים מגעים אינטנסיביים עם האוצר על שמירת רמת הסיבסוד ככלי תכנוני גם לשנה הבאה.

חולקו מכסות בס"ה 840 מיליון ליטר. תחזית הייצור עד סוף מרץ היא כ־865 מיליון (הערכה נמוכה יותר מהערכתו של יוסלה).

שנת המכסה בשנה הקרובה תהיה של 9 חודשים כך, ששנת המכסה תותאם לשנת התקציב, מינואר עד דצמבר. ניכרת ירידה בקצב הגידול של צריכת השומן.

בהמשך לדיווחים שנמסרו התקיים דיון כללי על תכנון ומכסות. לסעיף זה הוזמנו רכזי ועדות המשק של התנועות. אם גם ההזמנות לא תואמו כראוי, חבל שלא עשו מאמץ גדול יותר כדי להשתתף ולשמוע, מה בפי המגדלים. בין הנושאים שהועלו והרעיונות והדיעות שהובעו בלטו בין היתר: מחיר דיפרנציאלי לחלב חריג (חורגים גדולים מחיר נמוך יותר, מאשר חורגים קטנים). הענשה בתוספת מכסות של יצרנים המייצרים חלב בעל איכות ירודה לאורך זמן. הענשה בתוספת מכסות של חורגים גדולים.

יש לתת מכסות להתישבות החדשה, למרות חוסר ההגיון הכלכלי ויכולת הייצור והתשתית הקיימת, אם גם נשמעה גם דעה הפוכה. זה ענף שכולו בסקטור היהודי ויש לכך חשיבות וערך רב. יש לאפשר הקצאת מכסות בתוך התנועה ובתוך האגודה, גם בלי שליטה מרכזית.

יש להתייחס באופן שונה לחלוקה בתנועה הקיבוצית, שבה החלוקה היא בתנועה ליצרן, לבין חלוקה בתנועה המושבית, שבה החלוקה היא מהתנועה לאגודה ומהאגודה לחקלאי הבודד. מצב שבו דוקא החריגות הגדולות איפשרו משא ומתן עם הגורמים הממשלתיים על זכותו של הענף לייצר את כל החלב הנצרך בארץ. בכך משכו את כל הענף קדימה. רמת סיבסוד הכרחית של 20% ליצרן, כדי לאפשר

הזיהוי של הפרה במערכת. נבדקו האופציות השונות של מס' ממשלתי, מס' ההתאחדות, מס' כויה ושם הפרה. הוחלט כדלקמן: לא לותר על מספר ההתאחדות; להביא למצב, שלכל פרה יהיה מס' אוזן במחשב; מספר הכויה יכלול לכל הפחות את שלוש הספרות האחרונות של מס' ממשלתי (למשקים שירצו בשיתוף פעולה עם השירותים הוטרינריים).

צויינה העובדה, שהשירותים הוטרינריים מסכימים שהמשקים או ההתאחדות יפיקו את תועדות הזהות וכן אישורי שחיטה והעברה ממקום למקום בתנאי, שמספר הכויה יכלול את שלוש הספרות האחרונות של מספר האוהן.

התקיים דיון בדבר יחסי הגומלין בין המשק המדווח למערכת המרכזית ובין המערכת המספקת לו דיווח על הרכב החלב ודוחו"ת שונים. הוחלט לא להתנות את העברת החומר מהמחשב למשק בדיווח האירועים מהמשק למרכז. משקים שייכנסו לפיגור גדול יטופלו עד לשלב, שהמערכת תכריז על משק כלא משתף פעולה והוא יוצא מספר העדר.

הוחלט להכניס שינויים בדף ספר העדר במערכת החדשה ולהוסיף לו את הנתונים הבאים:

- בתוצאות הביקורת להוסיף גם אחוז החלבון,
- ק"ג חלבון בתחלובה,
- אחוז חלבון,
- הפרש אחוז חלבון,
- הפרש כמות שומן שנתית,
- הפרש כמות חלבון שנתית,
- להוציא מספר הפרות לעידן ולהכניס אחוז ההישנות,

- לעשות מאמץ להכניס את כל התחלובות לכרטיס. במידה שלא יהיה מקום, להשאיר תמיד את התחלובה הראשונה ושלוש האחרונות.

כמו כן, הוחלט להיות ערוכים לטורים נוספים:

- כמות שומן + חלבון בתחלובה,
- תאים סומטיים,
- כמות חלבון + שומן ליום כלכלה,

שליטה ותכנון. לקנוס את החורגים על כל הכמות שמייצרים.

לשאוף לכך שלאירגון המגדלים תהיה אחריות ושותפות בחלוקת המכסות. חשיבות לכך, שענף החלב ימכור את תוצרתו במחירים סבירים. התמודדות לאכיפת התכנון גם עם המחלבות הקטנות.

יש להגדיר מחדש את הקריטריונים לחלוקת המכסות בהתחשב במצב שאר ענפי הייצור של המשק, האזור, גודל הרפת וטיב הייצור. לתת תוספות מכסה גם ליצרנים הגדולים. חסימה מוחלטת לקבלת מכסות לשובים קיימים.

לאחר דיון ארוך וממצה סוכם, שההתאחדות תיזום ותתבע מהתנועות דיון משותף בבעיות שהועלו. ההתאחדות עומדת על כך, שתהיה מעורבת בדיונים ובהחלטות, אשר יקבעו את תכנון הענף לעתיד.

מאשרים נסיעה של אלון ודניאל למצרים אם תסתמן אפשרות מעשית לייצוא למצרים.

עזרא שושני דיווח על נסיעתו האחרונה לארה"ב ולמספר ארצות באירופה. מסקנתו היא, שאין אנו מפגרים בצד המיכון.

בנושא השירות למשקים בארץ אין מספיק מידע על הסיוע שהצוות הטכני יכול להגיש. העבודה נעשית במומחיות וביסודיות. סוכם, לידע את רכזי ההתארגנויות ורכזי ועדות הבקר במושבים ולפרסם בדף הכחול על אודות הסיוע, שאנשי ממשק החליבה יכולים להגיש למשקים. רואים את תפקודה של המחלקה למיכון חליבה ביעוץ לבניית מכונים חדשים, שיפוך ושיפור מכונים ישנים ושמירת תקינותם והפעלתם הנכונה של מערכות החליבה ברמה הכוללת.

בועדת ספר העדר, בישיבתה ביום 31.12.87 נמסר דו"ח על ידי דניאל פרי על מאפייני החוזה החדש עם "יעל" והמשמעויות השונות של הקמת המערכת החדשה והניתוק מחיל"ן. אורי מלצר מסר על שיטת העבודה בהקמת המערכת החדשה דרך קבלת ההחלטות ויישומן על ידי הספק והלקוח. התקיים דיון בקשר לצורת

מושב החתימה החגיגי עם נציגי חברת "יעל".

הועדה דנה בנושא שינוי הקודים לענין סיבות היציאה ובבדיקות הלוגיות שצריכות להתלוות אליהם. סוכם, לא להעמיס על המערכת בדיקות לוגיות רבות, אלא להשתדל ולתת בידי הרפתן יותר סיבות יציאה, שיאפשרו לו לדייק בסיבות היציאה.

צוות העוברים נפגש לישיבה ביום 3.1.88, שמע דיווחים ודן בנושאים שעל הפרק. ד"ר דן פרנק מסר על התקדמות העבודה ותוכניות העבודה בעונה הקרובה. הרכב המיוחד לפעולת העברת העוברים הושלם והותקנו בו האבזרים להצטיידות לשבוע עבודה שלם. העונה נשטפו כ-40 פרות בממוצע של 4.3 עוברים לפרה. בין ההשתלות שבוצעו היו כ-15 עוברים קפואים, אך עדיין אין תוצאות לגבי ההתעברות. כרגע יש במיכל כ-20 עוברים קפואים. דן פרנק עדיין לא התאמן בטכניקה של שטיפה וניקוי העוברים מגורמי מחלה. דן קלי מסר על כך, שיש בידו הזדמנות לכמה

– כלל חומרים מוצקים בתחלובה. ועדת ספר העדר ממליצה למחשבי הניהול לכלול את הדו"ח הזה בתוכניותיהם. התקיים דיון על משך העבודה עם חיל"ן. הובעו דעות שונות בקשר למועד ההודעה לחיל"ן על גמר החווה. הובהר לחברים, שכל חודש עבודה נוסף משמעותו עלות נוספת של כ-35 אלף דולר. "יעל" התחייבה להעמיד עד ה-15.04.88 מערך קלט ולהסב את נתוני חיל"ן. החווה פוקע 4 חודשים ממועד ההודעה על סיומו. נדונו המשמעויות השונות של הפסקת העבודה בחיל"ן, במקרה ש"יעל" לא תעמוד בלוי"ז. סוכם, שיש להודיע לחיל"ן על גמר החווה במהירות האפשרית ולא יאוחר מה-1.02.88. פירוש הדבר, שהמועד הסופי לסיום העבודה עם חיל"ן יהיה לא מאוחר מה-31.05.88. כמו כן, הוחלט להמשיך לעבוד בחיל"ן במתכונת הרגילה, על מנת לא לגרום לירידה ברמת הדיווח למערכת ולא להגדיל את כמות השגויים.

השחור־לבן, אשר מתקיים כל כמה שנים, הפעם בעיר ניירובי, בירת קניה. – עדי רז ויאיר זליגר ישתתפו בכנס השנתי של הועדה הבינלאומית לביקורת הייצור מבעל־חיים (ICRPMA), בה אנו חברים, אשר יתקיים השנה באוסלו, בירת נורבגיה. עדי ויאיר ימשיכו לסייר בכמה מקומות בעלי ענין מקצועי עבורנו. – הוחלט לשגר את דניאל פרי ואת אלון קמה למצרים בעת קיום היריד בקהיר, בתקוה לחדש קשרינו שם ולעשות לקידום הייצוא של בקרנו. – חיים שטורמן ודן קלי ישתתפו בכנס העולמי של האגודות להזרעה מלאכותית, שיתקיים השנה בעיר דבלין, בירת אירלנד בקיץ הקרוב.

הועדה שמעה דיווח מאת דן קלי בקשר לאפשרויות של ייצוא זרמה לארצות השונות. מן הזרמה שנשלחה להולנד לפני שנה יש כבר המלטות ראשונות והדבר מובלט בעתונות ההולנדית. יש סיכוי רב למשלוח כמויות נכבדות של זרמה להונגריה ומטפלים בהשגת האישורים הדרושים לשם החדרת זרמה לגרמניה המערבית, לאיטליה ולעוד ארצות. התחרות קשה ונדרשת עבודה רבה והתמדה מפליגה כדי להצליח.

אלון קמה מסר דו"ח מפורט אודות הנעשה בתאילנד, שמה ייצאנו משלוח ראשון לפני כשנה. הפרות מניבות יפה, אך אין לנו שליטה בנעשה בפרויקט בצ'נג־מאי, כי כידוע האיש שלנו חזר ארצה, דבר שלא תורם לקידום עניינינו שם. אלון חילק לחברי הועדה דו"ח מפורט למען הבהר היטב את הבעיות בפניהן אנו ניצבים. מסתבר, שאחד המכשולים הגדולים ביותר הוא המחיר הגבוה של בקרנו כאן בארץ, וכתוצאה מזה גם בשוקי חו"ל. אמנם, בקרנו מבוקש בתאילנד (ראה גם מאמרו של בנימין לב בחוברת זו), אך יש גבול לכמה מוכנים לשלם עבור זה, כפי הנראה.

בכוונתנו להשתתף השנה ביריד קהיר, בחודש מרץ הקרוב. אנו תולים תקוות רבות בחידוש המגע עם לקוחות ידועים וחדשים במצרים. למעשה, ארצות הים התיכון ובראשן מצרים הן השוק הטבעי לבקר שלנו וחבל, שארצות אירופיות מצליחות להשתלט על שוק זה

מאות עוברים. מסר על מגעים להקמת חברה משותפת עם גורם אמריקאי. החברה אמורה לשלב כוחות אמריקאיים וישראלים במחקר ופיתוח, שיביא בטכניקות חדשניות למחיר עובר זול יותר. התקיים דיון ונשאלו שאלות על הדרכים בהן יש לקדם את המטרות שלשמן הוקמה היחידה לעוברים. סוכם, לדון בזמן הקרוב ביותר בהצעה מפורטת שיגיש דניאל. הוחלט לפרסם בדף הכחול ולדרוש מהמשקים הקפאת 50% מהעוברים המופקים, כדי לשפר את מיומנות הצוות בהשתלת עוברים קפואים.

צוות העוברים נשאר כפי שהוא, כל עוד לא התקבלה החלטה אחרת. בבעיות שנוצרו לאחרונה בצוות העוברים יטפל בדחיפות צוות שיכלול את דן, שאול, פרץ, תלי ודניאל.

דניאל מסכם את הדיון תוך ציון נושאים מסויימים, שיובאו לדיון נוסף בישיבה הבאה: מטרת העבודה בעונה הקרובה תהיה רכישת מיומנות בטכניקות של הקפאה, הפשרה והכנת עוברים לייצוא. ההנחיות שיש לפעול על פיהן בזמן העבודה:

– ככלל, עובדים עם פרות מצטיינות בלבד.
– מקפידים ומפשירים לפחות 50% של העוברים המופקים.

– העוברים המופקים לא ייועדו לייצוא ובכלל, הם יושתלו באותו המשק שממנו הופקו.
– המשקים, שבהם נעשית פעולת הצוות, לא ישתתפו בהוצאות ויחוייבו במחיר ההזרעה בלבד.

יש להשתדל ולעבוד ברמת הוצאות והשקעות מינימליות. דן קלי יבדוק את כל הקשור בקבלת אישורים וטרינריים לייצוא. הזמנות לייצוא יטופלו על ידי דן קלי בעזרת צוותים זרים ובשטיפה מפוזרת במשקים השונים. תלי ודניאל יערכו בדיקה כלכלית ואירגונית של רפת עתודות המיועדת להפקת עוברים.

ממשיכים בטיפול עם הגורמים בארה"ב.

ועדת הייצוא התכנסה לישיבתה ביום 13.1.88, בה דנה באיוש משלחות ה.מ.ב. לכנסים בינלאומיים שונים. דניאל פרי ודן קלי ייצגו אותנו בכנס העולמי של מטפחי הבקר

1988. דניאל הסביר את הסעיפים השונים של הוצאות, הכנסות ותכנית ההשקעות. התקיים דיון בכמה מן הסעיפים הכלולים בתקציב וחברים החוו דעתם בנושא אפשרויות המימון של תכנית ההשקעות, תוך הכנסת תיקון כלשהו.

תקציב ההתאחדות הצעת התקציב לשנת 1988 מתבססת על הוצאות של כ-2,600,000 ש"ח, בעוד תכנית ההשקעות תקיף 1,154,000 ש"ח, סה"כ שימושים 3,740,000 ש"ח. לפי 150,000 מוזרעות ומחיר חלב של 53 אגורות יוצא, שיש לגבות 25 ש"ח למוזרעת או במונחי חלב, 47 ליטר למוזרעת. התקציב מתבסס על כך, שההוצאות ומחיר המטרה יתייקרו ברמה שווה במשך השנה. לאחר דיון והחלפת דיעות סוכם:

– רכישת המכשיר לבדיקת תאים סומטיים מותנית במציאת מקורות תקציביים מחוץ להתאחדות;

– תיבדק אפשרות של כיסוי חלק מההוצאות עבור פיתוח המיחשוב של ספר העדר באמצעות תקציב מועצת החלב;

– תיבדק האפשרות לממן עלות החומרה על ידי קבלת הלואה בתנאים נוחים;

– תכנית ההוצאות תיבדק עם גמר הכנסת החומר של שנת 1987 למחשב;

– מאשרים גביה בהקף של 44 ליטר למוזרעת.

טיפול בזבל וסילוקו. הוגש מסמך על ידי זכריה כוכבי ממשרד החקלאות, המציג את הבעיות האקולוגיות הנובעות מאי-טיפול בזבל על צורותיו השונות תוך ציון פתרונות אפשריים. סוכם לראות את הטיפול בזבל כנושא חשוב במשק השיתופי ובמשק המשפחתי כאחד, ולפעול במשרד החקלאות לקבלת תקציבים לצורך ביצוע ההמלצות כפי שתגובשנה.

במקומנו. מן הראוי, שנלמד מן השיטות בהן נוהטים לשם כך.

בישיבת ההנהלה מיום 26.1.88 מסר דניאל פרי על הנעשה בהתאחדות. בהמשך להחלטה קודמת, לצורך מיקום מערך המיחשוב הוזמן מבנה טרור" במידות 12x3.75 מ', מחולק לשלשה חדרים. כפי שהוחלט, המבנה יוקם בשטח המעבדה לביקורת חלב אשר בביתן אהרן.

נמסר על כך, שהמשקים המאורגנים ב"גרנות" החלו בבירורים לקבלת השירותים הוטרינריים שלא דרך "החקלאית". סוכם, להבהיר במכתב למשקי "גרנות", שהצורך לבדוק ולבקר את פעולת "החקלאית" הוא צעד לגיטימי ורצוי, אך לפירוק המערכת המרכזית יש לה השלכות חמורות ביותר, הן על מערכות נוספות בענף, הן על טיב השירות של אותם משקים הפורשים וגם של המשקים הנשארים במערכת המרכזית.

נמסר על הטיפול במוסדות השונים בנושא השמירה על תכנון הייצור בענף. המצב כרגע הוא שצוות מצומצם, שמונה על ידי המרכז החקלאי, הגיש הצעות לתנועות שתצטרכנה להגיע להסכמה והבנה על דרך הטיפול בחורגים. ההצעה שהוגשה לתנועות מתבססת על כך, שבנוסף למחיר על חלב חריג כפי שהוא קיים היום, יהיה מחיר נוסף לחורגים מעל 10%. מחיר זה יהיה בגבולות של 30% ממחיר המטרה. סוכם, שההתאחדות תקיים בהקדם ישיבת מועצה, שתדון בגיבוש עמדת ההתאחדות בנושא תכנון הייצור ומניעת חריגות מהתכנון. אבשלום דולב מוסר, שמועצת החלב משתפת פעולה עם גורמים נוספים במטרה להקים מפעל, שיטפל בכל הפסדי הבשר של עופות ובקר. המפעל ישרת חלק גדול מהאזורים.

בהמשך הישיבה הוגש תקציב ה.מ.ב. לשנת

ועדת הביקורת בישיבתה ביום 15.12.87 החליטה, בין היתר, להודיע לכל המשקים ולכל רפתן שיש לו ביקורת, הצעה או רעיון כלשהו, להפנות הנושא לטיפול של הועדה. יש לפנות לדוד לב, קיבוץ מגן ד.ג. הנגב 85465, ולתאר את הנושא בצורה תמציתית ובכתב קריא וברור. הועדה מתחייבת לדון ולטפל בכל נושא.

בשם ועדת הביקורת

דוד לב